

Utbildningsinspektion i Muskö skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5 samt i Ribbyskolan, grundskola årskurs 6–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Muskö skola den 4 april och Ribbyskolan den 5–7 april. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och de båda skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Muskö skola och Ribbyskolan intervjuades elever, personal, rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Även telefonsamtal från föräldrar till inspektörerna har beaktats. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklassen och i

årskurserna 1–9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolorna utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av rektorsområdet

Muskö skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	7
Grundskola	53

Ribbyskolan	Antal elever
Grundskola	702
Obligatorisk särskola	12

Muskö skola ligger på Muskö i Stockholms skärgård och Ribbyskolan ligger i Västerhaninge; båda tillhör Haninge kommun. Muskö skola och Ribbyskolan utgör ett rektorsområde sedan den 1 januari 2006. Tidigare tillhörde Muskö skola rektorsområdet Skärgårdsskolorna där skolorna på Dalarö, Utö och Ornö ingår. Rektorsområdet leds av en rektor och en biträdande rektor. Då rektorsområdet är förhållandevis stort pågår under vårterminen 2006 rekrytering av ytterligare en biträdande rektor.

Muskö skola består av tre åldersblandade klasser; en förskoleklass – årskurs 1, en klass med årskurserna 2–3, och en klass med årskurserna 4–5. Ribbyskolan består av 26 klasser; sex i årskurs 6, sex i årskurs 7, sex i årskurs 8 och åtta i årskurs 9. Ribbyskolan har också fyra särskilda undervisningsgrupper och en särskolegrupp. Verksamheten i särskolegruppen bedöms inte i denna rapport, utan i en kommunövergripande särskolerapport.

Verksamheten i Muskö skola är indelad i två arbetslag. Ett arbetslag arbetar med eleverna i förskoleklassen och årskurserna 1–3 och ett arbetar med årskurserna 4–5. Verksamheten i Ribbyskolan är organiserad i fem arbetslag. Varje arbetslag består av årskurserna 6–9. På skolan finns också ett sjätte arbetslag som arbetar med skolans särskilda undervisningsgrupper och särskolan. Varje lag har en arbetslagsledare som tillsammans med rektorn och den biträdande rektorn ingår i skolans ledningsgrupp.

Både Muskö skola och Ribbyskolan ingår i den nationella försöksverksamheten med utbildning utan timplan i grundskolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Muskö skola och Ribbyskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Muskö skola är en liten och trygg skola med engagerad personal som utnyttjar varandras kompetens och som arbetar på ett flexibelt sätt. Ribbyskolan är en stor skola med en tydlig ledningsstruktur. Elevvården på Ribbyskolan är väl fungerande och arbetet i de särskilda undervisningsgrupperna bedrivs med stort engagemang av personalen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på Muskö skola respektive Ribbyskolan inom följande områden:

- Skolorna bör fördjupa arbetet med att sprida kännedom om målen i samtliga ämnen till både elever och vårdnadshavare.
- Skolorna bör se över elevinflytandet på undervisningen så att eleverna i takt med stigande ålder, successivt utvecklar ett allt större inflytande över sin undervisning.
- Skolorna bör förbättra formerna för att följa upp elevernas utveckling i förhållande till läroplanens mål att sträva mot.
- Skolornas kvalitetsredovisningar bör förbättras och sambandet mellan mål, resultat och måluppfyllelse bör tydliggöras.
- Skolorna bör arbeta för att förbättra elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen och Muskö skola bör även förbättra arbetet med att systematiskt följa upp elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.
- Muskö skola bör se över hur ämnet elevens val organiseras.
- Ribbyskolan bör stärka arbetet med elever i behov av särskilt stöd så att alla elever i behov av särskilt stöd når sina individuella mål i åtgärdsprogrammen och Muskö skola bör se över behovet av socialt stöd så att alla elever som är i behov av sådant stöd får det.
- Ribbyskolan bör se till att undervisningen anpassas så att varje enskild elev ges tillfälle att utvecklas efter sina förutsättningar och upplever att kunskap är meningsfull. Ribbyskolan bör även förbättra arbetet med att garantera en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning för alla elever.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas:

- Eleverna i Muskö skola ges inte möjlighet att nå de nationella målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 (bilaga 3 skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolornas elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Enligt skollagen är förskoleklassen en del av skolan och det första steget i att genomföra och uppfylla läroplanens mål. Målen avser vad verksamheten skall sträva mot och vad eleverna skall ha uppnått. Samtidigt anges att det är viktigt att förskolans pedagogik med lek, omsorg, skapande och barnets eget utforskande får genomslag i förskoleklassen och att förskoleklassen skiljer sig från åren i grundskolan. Förskoleklassen skall vara ett möte mellan, och en integrering av de olika kulturerna i förskolan och skolan.

I Muskö skola arbetar förskoleklassen och årskurs 1 i samma klassrum. Personalen uppger att gruppen ibland delas men medger att det finns en liten risk för att förskoleklassen blir ”skolifierad”. Inspektörerna bedömer dock att eleverna i förskoleklassen ges förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger.

De resultat för Muskö skola som finns att tillgå är från de nationella ämnesproven i årskurs 5 vårterminen 2005. Då uppnådde 61,5 procent av eleverna målen i engelska, svenska och matematik. Inspektörerna konstaterar att det för övrigt inte görs någon systematiserad uppföljning på skolnivå av elevernas kunskapsresultat. Istället upprätthålls kunskaperna om övriga resultat av enskilda lärare. Konsekvensen av detta kan bli att det inte går att se om elevernas måluppfyllelse är svag, vilket kan medföra att adekvata stödåtgärder inte sätts in. Föräldrar och elever informeras dock i samband med utvecklingssamtalen. Inspektörerna bedömer att skolan bör skapa former för att systematiskt följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.

Andelen elever i årskurs 9 i Ribbyskolan som år 2005 uppnådde målen i samtliga kursplaneämnen uppgår till 78 procent. Officiell statistik visar att eleverna i Ribbyskolan sedan år 2002 haft en varierande kunskapsutveckling.

Tabell 1 Genomsnittligt meritvärde 2002-2005 för Ribbyskolan respektive för riket.

År	Totalt		Pojkar		Flickor	
	Ribby	Riket	Ribby	Riket	Ribby	Riket
2005	201,5	206,3	189,8	195,8	211,9	217,3
2004	178,0	205,7	179,5	196,3	176,3	218,1
2003	182,8	204,5	175,2	195,0	190,8	216,0
2002	180,1	203,8	169,4	189,6	189,7	212,7

Av tabell 1 framgår att det genomsnittliga meritvärdet i Ribbyskolan har varierat. År 2005 låg meritvärdet cirka fem poäng under genomsnittet i riket för både pojkar och flickor. Jämfört med det genomsnittliga meritvärdet för Haninge kommun ligger dock Ribbyskolan högre. I Haninge kommun var det genomsnittliga meritvärdet år 2005 för flickor 204, 2 och för pojkar 184,0.

Betygen i vissa ämnen är ojämnt fördelade mellan pojkar och flickor. Flickorna får i ett flertal ämnen högre betyg än pojkarna och i ett fåtal ämnen år 2005 var det endast flickor som bedömdes uppfylla kriterierna för betyget MVG.

Tabell 2 Resultat i de nationella ämnesproven i årskurs 9 vårterminen 2005 i Ribbyskolan (skolans egna uppgifter).

Andel (%) och antal godkända elever	Svenska	Engelska	Matematik
Ribbyskolan	80 (147)	84 (154)	81 (149)

Resultaten i de nationella ämnesproven i Ribbyskolan visar på resultat som ligger något under genomsnittet i riket. Enligt rektorn var det ett antal elever som inte genomförde de nationella ämnesproven i svenska (30), engelska (18) och i matematik (21). Enligt rektorn är det inte alltid som dessa prov genomförs i de särskilda undervisningsgrupperna bland annat för att en del elever vägrar att göra dem, men skolan arbetar för att åtgärda detta.

Inspektörerna bedömer sammantaget att båda skolorna bör arbeta för att förbättra elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.

Skolorna upprättar åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd och enligt lärarna på Muskö skola når de allra flesta eleverna sina individuella mål i åtgärdsprogrammen. En del av de intervjuade lärarna på Ribbyskolan säger dock att alla elever i behov av särskilt stöd inte når målen i förhållande till de

individuella målen i åtgärdsprogrammen. Enligt flera lärare beror detta på att flera elever i årskurs 9 saknar motivation att studera. De vill börja på ett individuellt program på gymnasiet och inser varken att de kommer att behöva kunskaperna i ett senare skede eller att en start på det individuella programmet kan innebära fyra års studier på gymnasiet istället för tre. Inspektörerna bedömer därför att Ribbyskolan bör stärka arbetet med elever i behov av särskilt stöd så de når sina individuella mål i åtgärdsprogrammen.

Elevernas kännedom om målen varierar från ämne till ämne och från lärare till lärare. I Muskö skola säger sig de flesta elever ha kännedom om målen i flertalet ämnen. Dock saknas kännedom i vissa ämnen, i synnerhet i bild och i idrott och hälsa. Ribbyskolan har arbetat fram lokala kursplaner som distribueras till hemmen vid skolstart men trots detta arbete menar flera elever att de inte känner till målen i vissa ämnen. Enligt eleverna beror detta på hur varje enskild lärare arbetar för att sprida kännedom om målen. Inspektörerna bedömer att båda skolorna bör fördjupa arbetet med att sprida kännedom om målen i samtliga ämnen.

Stämningen i Ribbyskolan beskrivs genomgående som god och både elever, lärare och rektorn säger att de allra flesta elever känner sig trygga i skolan. Eleverna tar på ett tydligt sätt avstånd från kränkningar och uttrycker vikten av att behandla alla lika. I Muskö skola strävar man efter att skapa trygghet i klasserna och eleverna får i olika grupper prata om och ta ställning till olika problem. Enligt lärarna diskuterar man ofta värdegrundsfrågor med eleverna och man tar tag i konflikter när de uppstår. I elevintervjuer framkommer att det finns en del motsättningar mellan eleverna men inspektörerna bedömer att både Ribbyskolan och Muskö skolas resultat gällande läroplanens strävansmål inom området normer och värden överlag är gott.

Sammanfattning

Båda skolorna bör arbeta för att förbättra elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. Båda skolorna bör även fördjupa arbetet med att sprida kännedom om målen i samtliga ämnen till både elever och vårdnadshavare. Muskö skola bör skapa former för att systematiskt följa upp elevernas resultat i samtliga ämnen. Ribbyskolan bör stärka arbetet med elever i behov av särskilt stöd så att de når sina individuella mål i åtgärdsprogrammen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Både Muskö skola och Ribbyskolan har klassråd, matråd och elevråd. I Ribbyskolan fungerar dock organisationen kring elevrådet inte tillfredställande. I elevintervjuer framkommer att det i vissa klasser sällan genomförs mentors-timme eller klassråd. Följden blir att information från elevrådet inte når fram till klasserna och därmed får inte alla elevrådsrepresentanter på skolan veta när

elevrådet har möte. Elevrådet på Ribbyskolan har bland annat drivit igenom regelbunden tvätt av idrottsvästar och bestämmer även vilka klasser som får sälja vad inför exempelvis klassresor. Elevrådet på Muskö har mestadels hand om trivselsfrågor såsom tävlingar av olika slag men har även anskaffat nya fotbollsmål och basketkorgar till skolgården. Inspektörerna bedömer att Muskö skolas arbete med att successivt ge eleverna ett allt större inflytande över verksamheten är gott men att Ribbyskolans arbete inom detta område kan förbättras enligt ovan.

Enligt läroplanen skall skolan aktivt och medvetet förbereda eleverna för delaktighet och medansvar. I elevintervjuer på båda skolorna framkommer att elevernas inflytande över undervisningen varierar. En del lärare säger sig arbeta mycket med detta och låter eleverna aktivt delta i lektionsplaneringen. På Muskö skola får eleverna göra sin egen veckoplanering eller planering för varje dag. Vissa lärare medger dock att det oftast är de som bestämmer vad eleverna skall arbeta med och att elevernas inflytande ofta inskränker sig till att de får välja mellan olika uppgifter som på förhand fastställts av läraren. Inspektörerna bedömer därför att båda skolorna bör se över elevinflytandet på undervisningen så att eleverna i takt med stigande ålder, successivt utvecklar ett allt större inflytande över sin undervisning.

Båda skolornas arbete med normer och värden genomsyrar på ett positivt sätt verksamheterna. Skolorna arbetar systematiskt för att förebygga mobbning och annan kränkande behandling. Lärarna på Muskö skola betonar vikten av att alla elever skall känna sig sedda. Skolan har fadderverksamhet, kompisamtal, ”hemlig kompis” och ett omtänksamhetspris för att stärka förståelsen mellan eleverna i olika åldrar och för att stärka elevernas självbild. Även en temavecka om värdegrunden har genomförts. På Ribbyskolan finns det kamratstödjare (Friends) i varje klass och dessa har, i vissa arbetslag, under innevarande termin anordnat en temadag kring värdegrunden. Även de två kuratorerna som delar på en heltidstjänst arbetar med värdegrunden genom bland annat tjejgrupper, värderingsövningar och gruppsamtal. På Muskö skola finns ett antal trivselregler som revideras varje höst i samråd med eleverna. På Ribbyskolan finns också ett antal trivselregler som har antagits i skolrådet. I elevintervjuer framkommer dock att kännedomen om dessa trivselregler varierar.

Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Båda skolorna har handlingsplaner mot kränkande behandling. I dessa planer finns beskrivet hur det är tänkt att skolorna skall handla i händelse av kränkning. Även det förebyggande arbetet finns beskrivet. Handlingsplanerna behandlar dock endast återkommande kränkningar och innefattar inte enstaka händelser av kränkande karaktär. I vissa delar behandlas endast relationen elev-elev och inte alla relationer där kränkande behandling kan förekomma. Inspektörerna bedömer att båda skolornas arbete med värdegrunden överlag är gott

och förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Båda skolorna samarbetar på olika sätt med elevernas vårdnadshavare. Skolorna har skolråd, föräldramöten och utvecklingssamtal varje termin och enligt föräldrar och lärare ringer skolorna hem om något händer deras barn. Även veckobrev, månadsbrev eller loggbok används för att informera föräldrarna om verksamheten. I datakonferenssystemet First Class kan elever och föräldrar hitta information om resultat, frånvaro etc. Vissa lärare använder också e-post för att ge vårdnadshavarna aktuell information. Ribbyskolan bjuder även in till ett "Öppet hus" en gång per läsår. En del föräldrar signalerar dock i intervjuer och telefonsamtal med inspektörerna att rektorn är svår att få tag i. En del elever och föräldrar menar också att de inte alltid får återkoppling på sina samtal med rektorn och att det därmed är svårt att veta vilka åtgärder rektorn vidtagit i olika frågor. Inspektörerna bedömer skolornas samverkansarbete med föräldrarna som gott men det kan förbättras på ovanstående punkt.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Ribbyskolan har "intresseklasser" som eleverna väljer inför årskurs 6. De fem inriktningarna är: praktisk idrott (IPR), teoretisk idrott (ITE), matematik och naturorienterande ämnen (MNO), svenska, bild och samhällsorienterande ämnen (SBS), och moderna språk (SPR). Detta system har skolan haft i fyra år och det infördes i syfte att öka elevernas intresse och lust att lära. De flesta, både elever och föräldrar är nöjda med detta system men en del elever tycker att det borde finnas "vanliga" klasser för dem som inte vet vad de skall välja redan i årskurs 6. Även vissa av de intervjuade föräldrarna tycker att "intresseklasserna" tenderar att samla olika elevkategorier i olika grupper. Exempelvis väljs praktisk idrott inte bara av de elever som vill ha mera idrott på schemat utan även av dem som vill ha färre timmar av de teoretiska skolämnena. Föräldrarna nämner också att MNO-inriktningen tenderar att samla de duktiga eleverna och menar att vissa lärare ställer högre krav på dessa elever vilket i vissa fall medför en risk att eleverna tröttnar på skolan. Rektorn är medveten om dessa problem men anser att fördelarna med "intresseklasser" är större än nackdelarna.

Vid inspektörernas lektionsbesök observerades i båda skolorna varierade arbetsformer där elevernas förmåga att arbeta problemlösande och samarbete aktivt övades. På Ribbyskolan besökte inspektörerna dock även lektioner där graden av elevaktivitet var lägre och läraren inte fångade eller stimulerade alla elevers intresse. Exempel finns på hur undervisningen styrs av läromedlen och även i stor utsträckning är lärarstyrda. Vissa elever och lärarna beskriver ett varierande arbetssätt men enligt eleverna är det stor skillnad mellan olika lärares arbetssätt. Hos vissa lärare är det enligt flera av de intervjuade eleverna "samma sak om och om igen". En del av de intervjuade föräldrarna anser även att vissa lärares pedagogiska metoder är ensidiga och bristfälliga. Det är angeläget för skolan att det pedagogiska utvecklingsarbetet involverar samtliga lärare och omfattar all undervisning. Inspektörerna bedömer därför att Ribbyskolan bör se till att undervisningen anpassas så att varje enskild elev ges tillfälle att utvecklas efter sina förutsättningar och upplever att kunskap är meningsfull.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

För att upptäcka elever i behov av särskilt stöd gör Muskö skola läs- och skrivdiagnoser i samtliga årskurser samt de nationella ämnesproven i årskurs 5. Även

diagnoser i matematik genomförs kontinuerligt. Lärarna säger sig snabbt upptäcka elever i behov av stöd och stöd ges både i och utanför den ordinarie klassens ram och i de flesta ämnen. De flesta av de intervjuade föräldrarna är nöjda med det stöd som ges. Dock säger vissa av de intervjuade lärarna på båda skolorna att de på grund av tidsbrist ibland har svårt att ge de elever som har behov av socialt stöd detta.

På Muskö skola har varje elev en individuell utvecklingsplan. Dokumentation från elevernas utvecklingssamtal samlas i en pärm tillsammans med elevernas diagnoser i olika ämnen. I Ribbyskolan skiljer sig arbetet med elevernas individuella utvecklingsplaner åt mellan de olika arbetslagen. Enligt rektorn väntar skolan på att en kommungemensam strategi för de individuella utvecklingsplanerna skall tas fram och medger att arbetet med dessa är ett förbättringsområde på skolan.

I Ribbyskolan har nyligen en specialpedagog anställts som har genomfört en kartläggning av samtliga Ribbyskolans elevers läsförmåga. Specialpedagogen gör även klassrumsobservationer och fördelar stödresurserna på skolan. Stöd ges mest i svenska, engelska och matematik men visst stöd ges även i andra ämnen. Ribbyskolan har också infört kontinuerliga läxhjälpstimmar för att stödja elever i behov av stöd i olika ämnen. Alla elever i årskurserna 6–7 har även en timmes extra lästräning per vecka. Inför mottagandet av årskurs 6 på skolan inventeras stödbehovet i varje ny klass och i de klasser där behovet av stöd bedöms som stort sätts en extra resursperson in redan från skolstart.

På Ribbyskolan finns fyra särskilda undervisningsgrupper och en särskolegrupp. För närvarande är 33 av skolans elever placerade i dessa grupper. Av dessa läser 12 enligt grundsärskolans kursplaner varav några är integrerade i grundskolan. Eleverna i de särskilda undervisningsgrupperna saknar ordinarie klasstillhörighet och enligt rektorn beror detta, dels på att vissa elever inte vill ha det, dels på att vissa elever kommer bäst till sin rätt i en liten grupp. Enligt rektorn når merparten av dessa elever målen i enlighet med sina individuella mål i åtgärdsprogrammen. Ett fåtal elever på Ribbyskolan har anpassad studiegång och enligt rektorn når även dessa elever målen i enlighet med sina åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer att båda skolorna, utifrån sina förutsättningar, arbetar resultatorienterat för att upptäcka och ge särskilt stöd till elever som har behov av det. Eleverna ges goda förutsättningar att utvecklas och att nå kunskapsmålen. Emellertid bör Muskö skola se över behovet av socialt stöd så att alla elever som är i behov av sådant stöd får det.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

På Ribbyskolan har personalen bearbetat de nationella kursplanerna i samtliga ämnen. I vissa ämnen har även betygskriterier utarbetats för de olika betygsstegen. Dock framkommer det i intervjuer att både elevers och vårdnadshavares kännedom om målen i samtliga ämnen är svag och enligt vissa elever har många lärare också svårigheter att specificera vad som krävs för att nå de högre betygsstegen.

Enligt läroplanen skall läraren i sin bedömning utgå från varje enskild elevs förmåga och förutsättningar. Några föräldrar och en del elever i Ribbyskolan menar att vissa lärare främst sätter betyg med hjälp av skriftliga prov och inte i tillräckligt stor utsträckning använder sig av andra utvärderingsmetoder. Det framkommer också i intervjuer att vissa lärare ogärna sätter betyget MVG i årskurs 8 vilket inte är i enlighet med grundskoleförordningen. Inspektörerna

bedömer att skolan bör förbättra arbetet med att garantera en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning för alla elever.

Rektorn uppger att när det gäller strävansmålen i läroplanen saknar skolorna en fullständig uppföljning och analys av hur eleverna utvecklas i riktning mot målen. Det gäller strävansmålen utifrån läroplanens mål kring kunskaper som handlar om elevernas förmåga att arbeta utforskande, att självständigt formulera synpunkter, att inta ett kritiskt förhållningssätt, att lyssna, analysera och argumentera med mera. Det gäller också strävansmålen som omfattar uppdraget att utveckla eleverna i enlighet med värdegrunden i läroplanen. Skolorna har dock arbetat med vissa mål, exempelvis hur eleverna utvecklar sitt eget lärande och lärarna har tillsammans med eleverna gått igenom olika lärstilar. En studiedag om olika inlärningsstilar genomfördes höstterminen 2005. Införandet av ”intresseklasser” på Ribbyskolan har också bidragit till att lärarna ofta diskuterar olika elevers inlärningsstil för att kunna möta nya elevgrupperingar på deras nivå. Ribbyskolan genomför också en mentorsenkät med eleverna och elevhölseteamets arbete och friendsarbetet utvärderas kontinuerligt. Undervisningen i Muskö skola utvärderas kontinuerligt för att eleverna ytterligare ska reflektera över sin egen lärstil. I Ribbyskolan beror det enligt de intervjuade lärarna på klass och moment hur ofta undervisningen utvärderas. Inspektörerna bedömer att båda skolorna bör förbättra formerna för att följa upp elevernas utveckling i förhållande till läroplanens mål att sträva mot.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

I Muskö skolas lokala arbetsplan för läsåret 2005/2006 benämnd ”Arbetsplan skärgårdsskolorna” anges tre utvecklingsområden för skolverksamheten; att arbeta mot målen, att utveckla samarbetet skola–fritids samt att utveckla användandet av de lokala målen, de så kallade ”ballongerna”. Dokumentet innehåller även en tidsplan, en beskrivning av personalens förväntade arbetsinsats och förväntade effekter för de tre områdena.

I Ribbyskolans arbetsplan för läsåret 2005/2006 anges fem mål för skolverksamheten; ökad måluppfyllelse, fokus på kvaliteten, att förbättra läsningen som grund för inläringen, inflytande och delaktighet samt den goda arbetsplatsen. Flertalet av dessa mål är kommunövergripande. Lsåret 2006/2007 kommer Muskö skola och Ribbyskolan att ha en gemensam arbetsplan.

I skolornas kvalitetsredovisningar återfinns endast delvis samma information och mål som i de lokala arbetsplanerna. Vissa mål finns endast angivna i ett av dokumenten vilket gör att kopplingen mellan mål, resultat och måluppfyllelse blir otydlig. Kvalitetsredovisningarna innehåller resultat för verksamheten. Åtgärder vid bristande måluppfyllelse är abstrakta eller knapphändigt beskrivna. I Muskö skolas kvalitetsredovisning, som är gemensam för skärgårdsskolorna, är det även svårt att urskilja vilken information och vilka mål som specifikt hänför sig till Muskö skola. Inspektörerna bedömer att skolornas kvalitetsarbete överlag är av godtagbar kvalitet, men anser att skolornas kvalitetsredovisningar bör förbättras på ovanstående punkter och att sambandet mellan mål, resultat och måluppfyllelse bör tydliggöras.

Ledning och intern kommunikation

Muskö skola och Ribbyskolan leds av en rektor som har genomgått Haninge kommuns chefsrekryteringsutbildning. Rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten på Ribbyskolan och ansvarsfördelningen inom skolledningen

är tydlig. De intervjuade lärarna anser att skolledningen är innovativ och entusiastisk, att det är ”högt i tak” och att idéer och förslag tas väl emot. Rektorn tar ett övergripande ansvar för den pedagogiska utvecklingen genom bland annat lektionsbesök och såvitt inspektörerna kan bedöma fungerar skolans ledningsgrupp effektivt för styrning. Då den nuvarande rektorn endast haft ledningsansvar för Muskö skola sedan den 1 januari 2006 avstår inspektörerna från att bedöma detta. Se även under avsnittet Beskrivning av rektorsområdet angående rekryteringen av ytterligare en biträdande rektor.

Skolorna använder datakonferenssystemet First Class som internt kommunikationssystem. Rektorn sprider information till personalen via detta system och även arbetslagens mötesprotokoll läggs ut i First Class.

Sammanfattning

Båda skolorna bör se över elevinflytandet på undervisningen så att eleverna i takt med stigande ålder, successivt utvecklar ett allt större inflytande över sitt lärande. Skolornas arbete med normer och värden är av god kvalitet. Båda skolorna bör förbättra formerna för att följa upp och analysera elevernas utveckling i förhållande till läroplanens mål att sträva emot. Skolornas kvalitetsredovisningar bör förbättras och sambandet mellan mål, resultat och måluppfyllelse bör tydliggöras. Ribbyskolan bör se till att undervisningen anpassas så att varje enskild elev ges tillfälle att utvecklas efter sina förutsättningar och upplever att kunskap är meningsfull. Ribbyskolan bör även förbättra arbetet med att garantera en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning för alla elever.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Inspektionen visar att skolorna har goda förutsättningar att tillhandahålla en utbildning som motsvarar kraven i skolförfattningarna. Enligt rektorn får eleverna den undervisningstid de enligt författningarna har rätt till.

Eleverna i Muskö skola får emellertid inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap och ges därmed inte förutsättningar att nå de nationella kursmålen i för hem- och konsumentkunskap i årskurs 5. Eleverna får istället detta ämne när de kommer till Ribbyskolan i årskurs 6. Då det i kursplanen finns uppnåendemål för ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 5 är ovanstående lösning inte godtagbar och Muskö skola måste åtgärda detta.

Båda skolorna har, såvitt inspektörerna kan bedöma, adekvat tillgång till personal med speciell kompetens. Ribbyskolan har även både kurator och skolsköterska anställda på heltid.

De intervjuade eleverna på Ribbyskolan vittnar om att de fått mycket god information från skolan; både vad gäller val till skolans olika ”intresseklasser” men också information från skolans studie- och yrkesvägledare gällande val inför gymnasiet.

Elevers val ges, enligt lärarna på Muskö skola, i form av förstärkningstimmar i bild, idrott, slöjd och drama. På Ribbyskolan består elevers val av extra timmar

i de ämnen som varje elev valt i och med val av intresseklass. Inspektörerna vill påminna Muskö skola om att elevens val enligt författningarna skall vara en fördjupning och breddning i ett eller flera ämnen. Eleverna skall även erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val. Inspektörerna bedömer att Muskö skola bör se över hur ämnet elevens val organiseras.

Muskö skola och Ribbyskolan har, enligt rektorn och intervjuad personal, i stor utsträckning behörig personal. Inspektörerna bedömer att nästan alla lärare på skolorna har en pedagogisk utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak bedriver och för de ämnen de undervisar i.

För att säkra en framtida rekrytering av lärare tar Ribbyskolan emot lärarkandidater i förhoppning om att dessa återvänder till skolan efter avslutad utbildning. Skolorna erbjuder all personal någon form av kompetensutveckling, oftast utifrån behoven enligt elevernas kunskapsresultat. Innevarande läsår har kompetensutvecklingen inriktats mot det kommunövergripande målet ”ökad måluppfyllelse”. Även skolledningen får kompetensutveckling i enlighet med kommunens strategi för ökad måluppfyllelse, bland annat har studiebesök i Hjällboskolan anordnats.¹

Båda skolorna har god tillgång till såväl materiella resurser som tillgång till skolbibliotek. I Muskö skola är dock idrottssalen inte klassad som en idrottssal och denna sal är inte heller utrustad med det material en idrottssal normalt har. Enligt lärarna på Muskö skola är dock kommunen medveten om bristerna och har planer på att åtgärda dessa.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att båda skolorna har goda förutsättningar att tillhandahålla en utbildning som motsvarar kraven i skolförfattningarna. Verksamheterna har god tillgång till lärare med utbildning för den aktuella undervisningen. Skolorna tillgodoser överlag elevernas rätt till utbildning. Muskö skola bör se över hur ämnet elevens val ges och skolan måste även ge eleverna i årskurs 5 förutsättningar att nå målen i ämnet hem- och konsumentkunskap.

Datum	Ort
2006-09-18	Stockholm

Lotta Hedén

Tomas Johansson

¹ Hjällboskolan är en Monroe-skola vars värdegrund och fokus på kunskap överensstämmer med idéer från Dr. Lorraine Monroe och som även stödjer sig på docent Lennart Grosins forskning kring effektiva skolor.